

BŘEZOVÉ LÍSTKY A JAK TO VŠECHNO VZNIKLO

Počátky vzniku oceňování BŘEZOVÝM LÍSTKEM jsou připisovány tábornickému kurzu, který se konal v Prachovských skalách v roce 1965. Nápad s udělením ocenění za práci pro děti a mládež tam oznámil tehdejší redaktor časopisu ABC: Jan Šimáně - Galén.

Navrhl BŘEZOVÝ LÍSTEK jako formu vyznamenání a poděkování vedoucím dětských a mládežnických kolektivů. Celý systém nazval Velkou pedagogickou hrou.

Návrh byl účastníky kurzu přijat a začal být rychle uskutečňován.

První BŘEZOVÉ LÍSTKY byly vyráběny z papíru, březové kůry, kůže, někdy byl použit vylišaný list břízy... a byly udíleny tajně. Od roku 1968 se již vyráběly kovové odznaky a to pro všech tehdejších devět stupňů. Autorem původního odznaku z roku 1968 byl Milan Mádle z Liberecka. Pod březovým listem byl umístěn nápis JUN, což značilo zkratku pojmu JUNIOR. V normalizačním období po roce 1970 pod tlakem tehdejších orgánů bylo udílení opět tajné, nápis JUN provokoval. Proto bylo upuštěno od původního vzoru a v roce 1979 podle návrhu Břetislava Boháče z Ostravy (nyní z Českého Těšína) ve spolupráci s Miroslavem Hrabincem - Nemem z Kunovic byla vytvořena nová raznice pro tvar odznaku v podobě prostého březového listu. Tento odznak se používá dodnes. V roce 1993 byla vyhotovena dle návrhu Zbyňka Švábíka ze Ždánic raznice pro Čestný BL.

Pravidla pro udělování BL byla písemně stanovena v roce 1966 a to pro prvních šest stupňů. O něco později v témže roce byla v Bělči nad Orlicí tehdy nazývaná juniorská řada rozšířena na devět stupňů. Takzvaná seniorská řada nejvyšších stupňů, užívajících olympijské barvy, byla vytvořena později.

Udělování BŘEZOVÝCH LÍSTKŮ probíhalo dlouhá léta živelně. Až po vzniku Galénovy nadace (1997) a následně GNF (2004) se začalo s evidováním nositelů jednotlivých barevných stupňů. Po celé republice fungují desítky společenství udělující Březové lístky, které vytvářejí vlastní pyramidy. V mnohých pak provádějí evidenci tzv. strážci pyramid. Celostátní evidenci vede strážce celostátní pyramidy, který tuto pyramidu sestavuje. Tato je dostupná na internetových stránkách.

Kolik již bylo uděleno odznaků BŘEZOVÝCH LÍSTKŮ? Na základě podkladů od Jana Šimáně - Galéna a počtu nově distribuovaných odznaků přesahuje počet nositelů 27 000 (stav v roce 2014).

Současná evidence zahrnuje pouze asi čtvrtinu uvedeného množství, lze ji však stále doplňovat i o zpětně zjištěné údaje o udělení BL.

Udělování BL je i v současnosti stále živé a rozvíjí se přes hranice organizací bez jakéhokoliv omezení. Odznaky všech barev vidíme na košilích všech generací vedoucích dětí po celé republice i na Slovensku.

Distribuce BL a strážce celostátní pyramidy:
strazce@brezovylistek.cz

Kdo již dosáhl nejvyššího stupně BŘEZOVÝCH LÍSTKŮ? Jako prvním byl zlatý BL udělen v roce 1977 náčelníkovi Junáka Rudolfu Plajnerovi. Následovalo udělení Jaroslavu Foglarovi - Jestřábovi v roce 1988, zemskému náčelníkovi Junáka Eduardu Uřešovi - Akélovi a v roce 1992 bývalému redaktorovi časopisů SKAUT - JUNÁK, ABC mladých techniků a přírodovědců a Duhová planeta Janu Šimáně - Galénovi. V roce 1996 získal zlatý BL dlouholetý vedoucí oddílu BVŮ v Ostravě Karel Líba a v roce 1999 první žena - ředitelka Domu dětí a mládeže v Krnově a pořadatelka CVVZ (Celostátní velké výměny zkušeností) Mirka Šimarová - Bobřice. V roce 2000 byl zlatý BL udělen činovníkovi Junáka a velkému „písmákovi“ Hronovska Jiřímu Flouskovi - Kamzíkovi a o rok později dlouholetému vedoucímu Kosmického klubu Rokycany a pořadatelci seminářů, škol a výměn zkušeností Jaroslavu Břejchovi - Bolidovi. Dalším nositelem zlatého stupně BL je od roku 2002 Břetislav Boháč z Českého Těšína, dlouholetý člen a spolupracovník oddílu BVŮ, pořadatel srazů, VVZ a předseda krajské organizace Klubu českých turistů. Od roku 2007 je významným nositelem zlatého BL Miroslav Hrabinec - Nemo, dlouholetý vedoucí oddílu v Duze a organizátor Duhových lesních škol a srazů, lektor na CVVZ.

BŘEZOVÝ LÍSTEK

BŘEZOVÝ LÍSTEK JE NÁM SYMBOLEM PŘÁTELSTVÍ ZA VŠECH OKOLNOSTÍ, TEDY I V ČASECH, KDY JE K NÁM OSUD NEPŘÍZNIVÝ, KDY NÁM PŘÁVĚ „SLUNCE NESVÍTÍ“. PODÁVÁME SI RUCI PŘES HRANICE ORGANIZACÍ, VĚŘÍME SVĚMU VLASTNÍMU PŘÁTELSTVÍ MEZI ROZRŮZNĚNÝMI A VÍTÁME MEZI SEBE DĚTI, MLADÉ I KMETY - PROTOŽE NEŠŤASTNÝ JE TEN, KDO NEMÁ PŘÍTELE.

www.brezovylistek.cz

Co je to Březový lístek

Březový lístek (dále jen BL) je ocenění, které si mezi sebou v České republice i na Slovensku navzájem udělují vedoucí dětských oddílů za práci s dětmi a pro děti. Má dvanáct stupňů, které postupně vyjadřují rozsah práce oceněného vedoucího.

Jan Šimáně - Galén

Historie Březových lístků sahá až do roku 1966, u jejich zrodu stál Jan Šimáně - Galén a jeho přátelé, o další pokračování tradice pečuje Galénův nadační fond (GNF).

Čestný BL – odznak mírně odlišného provedení (větší, zlatý střed + zelený lem) je udělován významným osobnostem a přátelům hnutí, které spoluvytvářejí materiální a prostorové zázemí pro činnost dětských a mládežnických organizací či společenství, a přitom se nepodílejí na přímé práci s dětmi (např. starostové, sponzoři, pomáhající rodiče a přátelé). Minimální podpisová síla potřebná pro udělení čestného BL byla dohodnuta na 60. Odznak je udělován od roku 1993.

KDO SE STARÁ O BŘEZOVÉ LÍSTKY

Odznaky BL se udělují po celé republice i na Slovensku. O jejich výrobu a distribuci se stará Galénův nadační fond (GNF). Ten je pokračovatelem Galénovy nadace, kterou Galén založil pro zajištění dlouhodobé podoby dětských a mládežnických kolektivů.

Tento fond finančně podporuje šíření BL a organizuje pravidelné každoroční setkávání zájemců o budoucnost hnutí (PONS a nyní QUO Vadis).

Dalšími aktivitami GNF je propagace BL, žlutých kvítků a myšlenek Galéna: Přátelství rozrůzněných a „Pěti Pé“. (1. Umět si hrát a soutěžit, 2. Být všestranným a v něčem odborníkem, 3. Tábořit a sportovat, 4. Přátelit se a pomáhat, 5. Předávat zkušenosti dalším.)

Kromě GNF se na udělování BL podílejí desítky obětavých dobrovolníků, příslušníků nejrůznějších organizací, kteří šíří myšlenky BL, a kteří dále navrhují další ocenění a zajišťují příslušné odznaky, evidují nositele BL a spolupracují na vytváření informačních materiálů.

Další informace o GNF lze najít na webu Březového lístku www.brezovylistek.cz

STUPNĚ BŘEZOVÝCH LÍSTKŮ

1. ZELENÝ – zelená je barvou luk a lesů, symbolem nového života... Je to začátek cesty, kterou jsi nastoupil, uctívaje hodnoty pravého přátelství. Uděluje se rádcům a začínajícím vedoucím.

2. SVĚTLEMODRÝ – pohled vzhůru na modrou oblohu. Umíš snít a své sny dovést do skutečné podoby, hledáš vyšší hodnoty ukryté v nás a kolem nás. Uděluje se odhodlaným obětavým vedoucím.

3. TMAVOMODRÝ – barva širokého moře symbolizující hloubku zájmu o dění kolem nás, nevyčerpatelnost tvého elánu, ukrytou sílu ducha. Uděluje se optimistickým vytrvalým vůdcům.

4. ŽLUTÝ – barva slunce, která je zdrojem síly, světla, tepla, životní energie. Pomáhá přátelům křísit jejich dobré vlastnosti a touhy, motivuje k činnosti. Patří vedoucím všestranným i specializovaným.

5. ČERVENÝ – barva žhnoucích uhlíků a tepla. Symbolizuje zápal pro vysoké cíle a vytrvalost, ale i pocit bezpečí a jistoty. Je určena vedoucím ovlivňujícím dění i za hranicemi vlastní komunity.

6. KARMÍNOVÝ – barva zakalovaného kovu, symbol pevnosti a neústupnosti od ušlechtilých cílů. Je pro ty, jejichž práce přesahuje daleko za hranice jejich týmu, šíří myšlenky přátelství rozrůzněných.

7. BÍLÝ – symbol ušlechtilosti a čistoty ducha. Neustále o ně usiluješ a podílíš se na síle ideálu v malých i velkých komunitách. Patří lektorům a budovatelům zázemí, dlouhodobě sloužícím činnosti společenství.

8. ŠEDÝ – šedá barva je symbolem moudrosti, připomíná moudrost sov a vážených lidí se šedými vlasy. Nositelé jsou rádci života s autoritou a zkušeností vyznařující tichou silou.

9. ČERNÝ – barva, jež v sobě obsahuje všechny ostatní. Symbolizuje nejednu překonanou porážku, která vede k ještě větší houževnatosti a síle. Tento odznak je pro nezdolné vytrvalce s širokým působením.

10. BRONZOVÝ – barva prvního olympijského stupně pro ty, kteří dlouhodobě zastupují nositele i udělovatele BL, aktivně působí v regionu či kraji, prohlubují kontakty mezi kolektivy.

11. STŘÍBRNÝ – stříbrný jas pro osobnosti působící v kraji či republice na širokém poli činností směřovaných k dětem a mládeži, vzdělávání a pořádání celostátních her i výměn zkušeností.

12. ZLATÝ – barva sluneční záře a drahého kovu jako potvrzení trvalých úspěchů při všestranném působení na dětská a mládežnická hnutí v celé republice; pro ty, kteří jsou trvalými pilíři přátelství a spolupráce, zdroji moudrosti a síly.

Pravidla udělování (výňatek z Pravidel hnutí BL)

Podnět kudělení BL může podat kdokoliv - tím se stává navrhovatelem. Kudělení jsou třeba vždy 3 ručitelé, kteří oceňovanou osobnost dobře znají a jejichž podpisy jsou na prvních třech místech. Navrhovatel často bývá i ručitelem.

Navrhovatel je zodpovědný

- ♣ Za navržení správného stupně BL navrhované osobě
- ♣ Za zajištění udělovacího dekretu
- ♣ Za zajištění tří ručitelů, kteří spoluručí za udělení BL (doporučuje se, aby ručitelé byli podepsáni pod sebou a podpisy očíslovány, další podpisy se již nečíslijí)
- ♣ Za zajištění minimálního počtu 3 podpisů nositelů BL a za podání informací o pravidlech udělování BL novému nositeli
- ♣ Za dosažení alespoň minimální podpisové síly, která je desetinásobkem udělovaného stupně, a počítá se jako součet stupňů u všech podpisů na listině
- ♣ Za sdělení informace o předání BL strážci celostátní pyramidy

Podpisová síla

Podpisová síla nositele se rovná odznaku, který získal (1. – 12.) a uvádí se v závorce za podpisem (přezdívkou). Podpisová síla udělovacího dekretu je součtem podpisové síly všech jednotlivých nositelů BL, kteří dekret podepsali. Pro udělení BL je nutno získat minimálně desetinásobek síly udělovaného stupně BL. Není-li dosaženo potřebné hodnoty podpisové síly, je udělení neplatné.

Posloupnost udělování

Udělení BL probíhá zásadně postupně po jednotlivých stupních a barvách. Jen výjimečně může být přeskočen nejnižší – zelený BL u osob, kterým i přes jejich dlouholetou práci s mládeží nebyl BL dosud udělen, například proto, že byly mimo pozornost nositelů BL.

Udělený BL je navždy majetkem nositele, je důkazem aktivity nositele v určité době. Jestliže nositel dále nevyvíjí činnost, udělený BL se mu neodnímá.

Nositel BL je oprávněn podpořit svým podpisem udělení dalších odznaků BL. Je vítáno, když je nositel aktivní v udělování a šíření myšlenky BL.

Pyramida BL graficky znázorňuje zastoupení nositelů jednotlivých stupňů. Jejím smyslem je motivovat společenství, aby měla dostatek dobrých vedoucích dětí a mládeže na všech úrovních. Ideální pyramida obsahuje na 1 vyšší stupeň vždy 2 nižší, takže celá by měla zahrnovat 1 nositele zlatého stupně, 2 stříbrné, 4 bronzové, 8 černých, 16 šedých, 32 bílých, 64 karmínových, 128 červených, 256 žlutých, 512 tmavomodrých, 1024 bleděmodrých, 2048 zelených. Tedy celkem 4095 nositelů BL. Tento ideální stav lze v praxi samozřejmě dosáhnout jen obtížně, ale každé společenství, které BL uděluje, by k němu mělo směřovat.

Strážce pyramidy je osoba, která se stará o evidenci nositelů BL. Mělo by ho mít každé společenství. Tento strážce komunikuje se strážcem celostátní pyramidy.